

Sygn. akt: IV Ca 338/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca – SSO Małgorzata Szeromska (spr.)

Sędziowie SSO Joanna Świerczakowska

SSO Katarzyna Mirek - Kwaśnicka

Protokolant st. sekr. sąd. Katarzyna Gątarek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 lipca 2016 r. w P.

sprawy z powództwa **H. L.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w S.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Żyrardowie z dnia 9 października 2015 r.

sygn. akt I C 717/14

1. zmienia zaskarżony wyrok i zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w S. na rzecz H. L. kwotę 30.000 (trzydzieści tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od 18 lutego 2014 r.;
2. przyznaje ze Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Żyrardowie na rzecz r. pr. K. P. kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) złotych powiększoną o należny podatek VAT tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego świadczonego z urzędu H. L. przed sądem II instancji.

Sygn. akt IV Ca 338/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Żyrardowie wyrokiem z dnia 9 października 2015 r. oddalił powództwo H. L. przeciwko Skarbowi Państwa –Sądowi Rejonowemu w S..

Istotne ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i stanowiące podstawę rozstrzygnięcia były następujące:

Przeciwko powodowi H. L. przed Sądem Rejonowym w Sochaczewie toczyło się pod sygn. akt II K 440/01 postępowanie karne. Powód został oskarżony o popełnienie przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. W toku postępowania przygotowawczego w dniu 21 listopada 2000 roku dokonano u podejrzanego H. L. przeszukania, w wyniku którego zatrzymano rzeczy wymienione w protokole zatrzymania rzeczy z dnia 21 listopada 2000 roku tj. zlew dwukomorowy, baterie umywalkowe, przewody prysznicowe, uchwyt prysznic, końcówki prysznicowe, armaturę do zlewu, tubę do zlewu, zawór kulkowy, tarczę, młotek, klucz „żaba”, imadło, wkrętaki, wiertła, terakotę, płytki koloru

białego, nagrzewnica, ukośnica do cięcia drzewa, pudełko z wkrętakami, poziomicę, bloczek, pędzle, rury, rączkę z rurką, kołki i śruby, wiertarkę koloru niebieskiego, szlifierkę oscylacyjną, wałek malarski, prowadnicę, papier ścierny, pudełko ze śrubami, wiertarkę koloru zielonego, ściągacz przewodów, pudełko z kluczami nasadowymi, końcówki palnika, klamki mosiężne, komplet klamkowy, piłę z brzeszczotem, koła zębate, płytki ceramiczne koloru beżowego. Postanowieniem z dnia 1 sierpnia 2001 roku powyższe przedmioty zostały uznane za dowody rzeczowe, w związku z czym zarządzono ich przechowywanie w Komendzie Powiatowej Policji w S..

Pismem z dnia 7 sierpnia 2001 roku Prokuratura Rejonowa w Sochaczewie nadzorująca postępowanie przygotowawcze przekazała w ślad za aktem oskarżenia Sądowi Rejonowemu w Sochaczewie dowody rzeczowe wymienione w załączonym spisie m.in. przedmioty wymienione w wykazie dowodów rzeczowych nr (...).

W toku przesłuchania H. L. w charakterze podejrzanego w dniu 22 listopada 2000 roku powód podał, że jest z zawodu stolarzem, nie pracuje i jest zarejestrowany PUP w S. bez prawa do zasiłku. Wskazał, że otrzymuje pieniądze z opieki społecznej oraz pracuje dorywczo „przy murarce”. Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2008 roku wydanym w sprawie II K 440/01 Sąd Rejonowy w Sochaczewie uniewinnił oskarżonego H. L. od zarzucanych mu czynów. Powyższy wyrok uprawomocnił się dnia 15 kwietnia 2008 roku.

Po uprawomocnieniu się orzeczenia przedmioty wymienione w wykazie dowodów rzeczowych nr (...) nie zostały zwrócone powodowi H. L..

Powód dochodził od Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezesa Sądu Rejonowego w S. odszkodowania, za skutki działania wymiaru sprawiedliwości. Podstawa faktyczna żądania pozwu oparta była na fakcie zatrzymania przedmiotów należących do powoda w czasie przeszukania, a następnie ich niezwrócenia po przeprowadzeniu przeciwko niemu postępowania karnego, które ostatecznie zakończyło się prawomocnym uniewinnieniem powoda od popełnienia zarzucanych mu czynów. Powód upatrywał źródła swojej szkody w pozbawieniu go możliwości korzystania z przedmiotów, zatrzymanych w toku postępowania karnego, które służyły mu do pracy zarobkowej. Powód wywodził również, iż na skutek nieuzasadnionego postawienia go w stan oskarżenia doznał krzywdy, a zaistniała sytuacja spowodowała destabilizację jego życia i stres.

W ocenie Sądu Rejonowego podstawą prawną roszczenia powoda był art. 417 § 1 k.c., zgodnie z którym za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa, zaś opóźnienie organów prowadzących postępowanie karne w zarządzeniu zwrotu zajętych przedmiotów, wbrew wymogom stawianym przez przepis art. 230 k.p.k. postrzegać należy jako bezprawne zaniechanie, mogące wywoływać odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa w trybie art. 417 k.c. Sąd Rejonowy uznał jednak, że nie zostały spełnione pozostałe przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa, powód nie wykazał bowiem ani szkody, ani jej wysokości, brak było bowiem podstaw do uznania, że szkodę powoda stanowiła kwota 30.000 zł, skoro powód nie był w stanie wskazać czemu powyższa kwota odpowiada. Powód nie przedłożył żadnych dowodów potwierdzających okoliczność, że fakt zatrzymania przedmiotów wpłynął na niemożność zarobkowania.

Apelację od tego orzeczenia złożył powód, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając wadliwe przyjęcie, że nie wykazał wysokości szkody, podniósł, że dochodzona kwota ma wysokość symboliczną oraz że sam fakt utraty przedmiotów stanowiących dowody rzeczowe spowodował szkodę w jego majątku.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja jest zasadna.

W pierwszej kolejności zauważyć należy, że w rozpoznawanej sprawie zaistniały przesłanki do wydania wyroku zaocznego. W przedmiotowej sprawie pozwany nie wykazał żadnej aktywności, nie stawiał się na rozprawę, ani nie złożył żadnego pisma procesowego, ani odpowiedzi na pozew. Przepis art. 339 k.p.c. stanowi, że jeżeli pozwany nie

stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. Przepis ten nakłada na sąd obowiązek wydania wyroku zaocznego w razie spełnienia przesłanek z § 2 i nie zależy od uznania sądu. Sąd Najwyższy w postanowieniu z 7 listopada 1995 r. w sprawie I PRN 45/95 stwierdził: Wyrok wydany w sprawie, w której strona pozwana nie złożyła żadnego oświadczenia w przedmiocie żądań pozwu jest wyrokiem zaocznym, choćby sąd omyłkowo nadał mu charakter tzw. wyroku kontradiktoryjnego.

Dlatego też wydany w sprawie wyrok należy potraktować jako zaoczny, co skutkuje koniecznością rozważenia spełnienia przesłanek z art. 339 § 2 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem sąd przyjmuje za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W przepisie tym ustawodawca przewidział domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy. W judykaturze podnosi się, że mechanizm przewidziany w art. 339 § 2 k.p.c. odwołuje się do procesu opartego na zasadzie kontradykcyjności: sąd cywilny nie bada na ogół rzeczywistej treści stosunków prawnych łączących strony, poprzestając na ich twierdzeniach co do ich wzajemnych relacji. Z tego powodu fakty przyznane, a nawet fakty niezaprzeczone przez drugą stronę, mogą być uznane za udowodnione (art. 229 i 230 k.p.c.). W konsekwencji, jeśli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd akceptuje twierdzenia powoda przytoczone w pozwie. Ustawodawca wychodzi z założenia, że skoro pozwany, prawidłowo zawiadomiony o rozprawie i żądaniu strony powodowej, nie wdaje się w spór, to znaczy, że faktom w pozwie powołanym nie zaprzecza. Zauważyć przy tym należy, że sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Z uzasadnienia Sądu Rejonowego wynika, że Sąd ten nie miał wątpliwości co do istnienia uzasadnionej podstawy prawnej roszczenia, zaś stanowisko to należy uznać za trafne.

Wyrok zaoczny tym jednak różni się od wyroku kontradykcyjnego, że powód nie ma obowiązku ścisłego udowodnienia wszystkich okoliczności, w tym wysokości szkody, bowiem przyjmuje się za prawdziwe jego twierdzenia, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości. W rozpoznawanej sprawie powód dochodził kwoty 30.000 zł. Uzasadnione jest przyjęcie, po lekturze pozwu, że kwota ta obejmuje zarówno wartość narzędzi (wynika to także z apelacji) jak i odszkodowanie z tytułu niemożności wykonywania pracy zarobkowej przy użyciu tych narzędzi. Wyrok karny uniewinniający powoda uprawomocnił się w kwietniu 2008 r., pozew został wniesiony w lipcu 2013 r., zatem obejmuje okres 5 lat niewykonywania pracy zarobkowej przy pomocy zajętych narzędzi, co daje (nie licząc wartości zajętych przedmiotów) 6000 zł rocznie, czyli 500 zł miesięcznie, która to kwota nie wydaje się być wygórowana jako ewentualny zarobek. Nie ma więc podstaw do uznania, że wysokość dochodzonej kwoty budzi uzasadnione wątpliwości.

Z tych względów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 385 k.p.c.